

Philips Pensioenfonds

Beleggingsbeginselen

Verklaring beleggingsbeginselen

Geldend vanaf 1 april 2020¹

1. Inleiding

De Stichting Philips Pensioenfonds ('het Fonds') is belast met de uitvoering van de pensioenregelingen die gelden voor de (oud-)werknemers van Philips en Signify in Nederland. Het pensioenfonds heeft ten doel het treffen van voorzieningen ten behoeve van de oude dag, arbeidsongeschiktheid en overlijden. Het Fonds belegt en beheert het pensioenvermogen in het belang van de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden van het Fonds. Bij de uitvoering van deze taken houdt het Fonds rekening met de belangen van alle belanghebbenden.

Het beleggingsbeleid is van doorslaggevend belang voor zowel de veiligheid als de betaalbaarheid van het pensioen. Om deze reden zijn pensioenfondsen verplicht een Verklaring inzake de beleggingsbeginselen op te stellen. Hierin leggen pensioenfondsen verantwoording af over de uitgangspunten die zij hanteren bij de invulling van het beleggingsbeleid en de wijze waarop het beleggingsbeleid wordt uitgevoerd.

De Verklaring inzake beleggingsbeginselen wordt periodiek herzien (minimaal eens in de drie jaar). Indien tussentijds belangrijke wijzigingen optreden in het beleggingsbeleid wordt de verklaring tussentijds herzien.

2. Organisatie

Hieronder worden enkele hoofdlijnen geschetst van de organisatorische inrichting van het Fonds. Deze verklaring beperkt zich daarbij tot de hoofdlijnen die voor deze verklaring relevant zijn. Voor een volledige beschrijving van de organisatorische inrichting van het Fonds wordt verwezen naar het jaarverslag, dat wordt gepubliceerd op de website van het Fonds (www.philippensioenfonds.nl).

2.1 Bestuur

Het Fonds wordt bestuurd door een bestuur van uitvoerende en niet uitvoerende bestuursleden. Dit zogeheten Algemeen Bestuur bestaat uit twaalf leden: een onafhankelijk voorzitter, acht niet uitvoerend bestuurders (drie leden van werkgeverszijde, drie leden van werknemerszijde en twee leden uit de kring van gepensioneerden) en drie uitvoerend (uitvoerend) bestuurders. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het beleid van het Fonds en de uitvoering daarvan. Het Algemeen Bestuur stelt de voor het vermogensbeheer

¹ Tekst laatstelijk gewijzigd per 1 april 2020. Aanpassingen in het beleid of de uitvoering kunnen aanleiding geven tot tekstuele aanpassingen die niet leiden tot een materiele wijzigingen van de Verklaring beleggingsbeginselen en derhalve ook niet als herziening daarvan worden aangemerkt.

relevante beleidsuitgangspunten, het strategisch beleggingsbeleid en de bijbehorende risicokaders vast.

De uitvoerend bestuurders vormen tezamen het Uitvoerend Bestuur. Het Uitvoerend Bestuur is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de strategische besluitvorming door het Algemeen Bestuur. Daarnaast is het Uitvoerend Bestuur verantwoordelijk voor alle aspecten t.a.v. de uitvoering van het vastgestelde beleggingsbeleid, zoals besluitvorming binnen het door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleidskaders, uitbesteding (aansturing en monitoring) van werkzaamheden aan derden en beheren van de risico's. Hiertoe heeft het Uitvoerend Bestuur de beschikking over een Bestuursbureau met een staf van 27 medewerkers (stand per 1 april 2020, exclusief leden Uitvoerend Bestuur).

Het Uitvoerend Bestuur rapporteert periodiek aan het Algemeen Bestuur over de operationele uitvoering, zowel voor wat betreft de door het Uitvoerend Bestuur zelf verrichtte werkzaamheden, als voor wat betreft de door de externe vermogensbeheerder(s) verrichtte werkzaamheden. Het Algemeen Bestuur houdt toezicht op deze werkzaamheden. Het Algemeen Bestuur wordt daarbij ondersteund door de Audit Commissie, die is samengesteld uit drie leden van het Algemeen Bestuur (één per geleding) en wordt bijgestaan door een vaste externe adviseur. De Audit Commissie ondersteunt het Algemeen Bestuur o.a. bij het houden van toezicht op de risicobeheersing van het Fonds en het houden van toezicht op risico's in het beleggingsbeleid.

2.2 Externe vermogensbeheerder

Het feitelijk vermogensbeheer is uitbesteed aan een externe vermogensbeheerder: de Master Manager. De Master Manager is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleggingsbeleid (beheer van de beleggingen) conform de geldende vermogensbeheerovereenkomst. Daarnaast adviseert hij (proactief) het Uitvoerend Bestuur. De Master Manager is verantwoordelijk voor zowel intern als extern beheerde mandaten.

Het Fonds zorgt ervoor dat het in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de juiste deskundigheid op alle niveaus die is vereist voor:

- het bepalen en formuleren van een optimaal beleggingsbeleid, inclusief het beleid ten aanzien van de door het Fonds gelopen beleggingsrisico's, respectievelijk het dienaangaand adviseren van het Algemeen Bestuur;
- het aansturen van de Master Manager, onder andere door het vertalen van het beleggingsbeleid in beleggingsmandaten en -richtlijnen;
- het houden van toezicht op en periodiek evalueren van de uitvoering van het beleggingsbeleid door de Master Manager.

3. Doelstelling beleggingsbeleid

3.1 Ambitie en risicohouding

De ambitie van het Fonds is om een waardevast pensioen te realiseren voor de gewezen deelnemers en gepensioneerden van het Fonds (niet-actieven) en een welvaartsvast pensioen voor de (actieve) deelnemers van het Fonds. Concreet betekent dit dat het beleggingsbeleid tegelijkertijd moet bijdragen aan de realisatie van een goede indexatie de komende 15 jaar én aan herstel van de reële markttrente-dekkingsgraad² in diezelfde tijdsperiode. Het Fonds bepaalt welke risico's het bereid is daarbij te aanvaarden, rekening houdende met de opbouw van het deelnemersbestand, de risicobereidheid van de deelnemers en de financiële situatie van het Fonds.

3.2. Beleggingsprincipes

Het strategisch beleggingsbeleid is gebaseerd op een aantal beleggingsprincipes. Dit is het vertrekpunt voor de wijze waarop het Fonds het beleggingsproces en de organisatie heeft ingericht. Het Fonds heeft navolgende beleggingsprincipes geformuleerd:

- **Principe 1: Een reëel pensioen voor onze deelnemers is de centrale doelstelling van het strategisch beleggingsbeleid**
 - Voor het realiseren van een reëel pensioen moet beleggingsrisico genomen worden
 - Risico's worden bewust en gebalanceerd afgewogen binnen een gedegen risicomanagementproces
- **Principe 2: Dynamisch inspelen op middellange termijn ontwikkelingen in markten verbetert lange termijn beleggingskeuzes**
 - Het strategisch beleid is de belangrijkste keuze in het beleggingsproces. Middellange termijn rendementen en risico's kunnen sterk afwijken van lange termijn verwachtingen
 - Daarom draagt het monitoren hiervan en dynamisch inspelen op deze inzichten binnen de risicohouding van het Fonds bij aan de realisatie van de lange termijn ambitie
- **Principe 3: Passief mandaatbeheer is het ons vertrekpunt, tenzij actief beleggen loont of passief beleggen niet mogelijk is**
 - De reden hiervoor is dat consistent markten verslaan, na kosten, moeilijk is
- **Principe 4: Een zorgvuldige invulling van strategische keuzes is essentieel voor het succes van onze beleggingsstrategie**
 - De daadwerkelijke invulling van de portefeuille moet aansluiten bij de gekozen strategie en doelstellingen. Dit evalueren we periodiek
 - Voordat een beleggingscategorie wordt toegevoegd aan de portefeuille moeten alle rendements- en risicobronnen geïdentificeerd, begrepen en transparant zijn

² De reële markttrente-dekkingsgraad betreft het pensioenvermogen gedeeld door de Voorziening Pensioenverplichtingen die wordt berekend door de nominale uitkeringenreeks af te zetten tegen de reële rentetermijnstructuur welke gelijk is aan de SWAP-curve (1 dags), gecorrigeerd met de volledige inflatiecurve.

- Ook kosten en operationele beheersing worden meegewogen. De wijze waarop fees worden overeengekomen dient ervoor te zorgen dat belangen van PPF en de vermogensbeheerder aligned zijn
- **Principe 5: ESG is een belangrijk onderdeel van ons beleggingsbeleid**
 - We streven ernaar dat deelnemers en aangesloten ondernemingen het vertrouwen hebben dat hun pensioen(regeling) ten aanzien van verantwoord beleggen bij PPF in goede handen is
 - Rekening houden met ESG aspecten bij de keuze van onze beleggingen kan zonder dat het rendement kost.
 - Als belegger gaan we de dialoog aan met bedrijven op ESG aspecten. We geloven dat dit bijdraagt aan lange termijn financiële én maatschappelijke waarde
- **Principe 6: Een goede samenwerking tussen een deskundig intern team en een eersteklas vermogensbeheerder leidt tot de beste beleggingskeuzes**
 - Voor uitbesteding van vermogensbeheer is het essentieel dat er een level playing field is tussen PPF en de vermogensbeheerder. Een sterk intern team is als geen ander in staat om te zorgen dat wordt gehandeld in het belang van PPF
 - Een eersteklas vermogensbeheerder waarborgt deskundigheid en brede kennis over financiële markten
 - Intensieve samenwerking en monitoring haalt het beste uit de externe partners (en onszelf) naar boven en helpt om tegengestelde belangen te herkennen en te mitigeren

4. Uitvoering

4.1. Beleggingsbeleid

De beleggingsportefeuille heeft als doelstelling om voldoende vermogen op te bouwen om alle toekomstige pensioenen, inclusief indexatie, uit te kunnen keren. Deze portefeuille bestaat uit Vastrentende Waarden en Zakelijke Waarden. Vastrentende Waarden bevat obligaties die relatief zekere kasstromen genereren en die naar de mening van het Fonds goede instrumenten zijn om een deel van de pensioenuitkeringen die het Fonds in de toekomst verwacht te moeten doen, in aanzienlijke mate te kunnen zekerstellen. Daarnaast bevat de portefeuille obligaties waar meer risico aan kleeft, waardoor ze minder geschikt zijn om verwachte toekomstige pensioenuitkeringen zeker te stellen. Deze obligaties hebben tot doel om overrendement te realiseren. Binnen Zakelijke Waarden zijn de andere (niet-vastrentende) beleggingscategorieën ondergebracht, bijvoorbeeld aandelen en vastgoed. De primaire doelstelling van Zakelijke Waarden is om, naast gewenste diversificatie, overrendement te realiseren. De verhouding tussen Vastrentende Waarden en Zakelijke Waarden wordt periodiek (minimaal eens in de drie jaar) diepgaand geanalyseerd in een ALM-analyse waarin de gevolgen van verschillende economische scenario's in kaart worden gebracht. De uitkomsten van de ALM-analyse vormen een belangrijke overweging voor de bepaling van het strategisch beleggingsbeleid. Onder andere op basis van de ALM-analyse stelt het Fonds een strategische ruimte vast waarbinnen de mogelijke beleggingsmixen zich moeten bevinden.

<i>Categorie</i>	<i>Strategische ruimte</i>
Vastrentende waarden	55 tot 65% van de totale bezittingen
Zakelijke waarden	35 tot 45% van de totale bezittingen

Vervolgens bepaalt het Fonds periodiek welke concrete beleggingsmix wordt gehanteerd binnen deze strategische ruimte. Dit noemt het Fonds de allocatie richtniveaus.

Het beleggingsbeleid van het Fonds wordt vertaald naar beleggingsmandaten en -richtlijnen. Daarin wordt tot uitdrukking gebracht:

- De gewenste vermogenssamenstelling naar beleggingscategorieën (zoals aandelen, obligaties en onroerend goed). Het risicoprofiel van deze vermogenssamenstelling wordt geanalyseerd in het licht van alle rechten en verplichtingen van het pensioenfonds, zowel op korte als op lange termijn;
- De rendementsdoelstelling per beleggingscategorie, tot uitdrukking gebracht in een of meer vergelijkingsmaatstaven;
- In hoeverre het Fonds bereid is de feitelijke beleggingsportefeuille (tijdelijk) te laten afwijken van de allocatie richtniveaus, oftewel de ruimte tot het voeren van een actief beleggingsbeleid;
- Het rente-, inflatie- en valutabeleid.

4.2. Risicoprofiel

Om voldoende vermogen op te bouwen om alle toekomstige pensioenen, inclusief indexatie, te kunnen uitkeren is het onvermijdelijk dat er beleggingsrisico's worden genomen. Het Fonds neemt hierbij niet meer risico dan nodig is. Bij de beoordeling van beleggingsrisico's neemt het fonds naast traditionele maatstaven ook Environmental, Social en Governance (ESG) factoren mee. Hoe met ESG factoren wordt omgegaan staat verder omschreven in paragraaf 4.4.1 Maatschappelijk Bewust Beleggen.

Het Fonds dient vermogensbuffers aan te houden (het zogeheten Vereist Eigen Vermogen of VEV) om eventuele tegenvallende beleggingsresultaten op te vangen. De vereiste vermogensbuffer wordt uitgedrukt als percentage van de pensioenverplichtingen en is afhankelijk van de beleggingsrisico's die worden genomen. Als het Fonds meer beleggingsrisico's neemt, moet het hogere buffers aanhouden en vice versa. Het Fonds heeft in het kader van de vaststelling van de risicohouding de bandbreedte vastgelegd waarbinnen de vereiste vermogensbuffers (het VEV) dienen te blijven (16% tot 21%).

4.3. Prudent person regel

Ingevolge de wet dient het Fonds een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent person regel. Deze houdt kort gezegd in dat het Fonds als 'goed huisvader' de beleggingen dient te beheren. Het Fonds geeft hieraan uitvoering door de onderstaande uitgangspunten:

- Het Fonds doet de beleggingen in het belang van de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden.
- De waarden worden zodanig belegd dat de kwaliteit, veiligheid en liquiditeit van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd.
- De waarden die ter dekking van de pensioenverplichtingen worden aangehouden, worden belegd op een wijze die strookt met de aard en de duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen.
- Het Fonds belegt voornamelijk op gereguleerde markten. Beleggingen in niet tot de handel op een gereguleerde financiële markt toegelaten waarden worden tot een prudent niveau beperkt.
- Het Fonds maakt gebruik van derivaten voor het afdekken van risico's, zoals rente-, inflatie- en valutarisico's en voor efficiënt portefeuillebeheer. Daarbij zijn limieten gesteld aan de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en aan de maximale exposure naar iedere tegenpartij, en wordt de actuele marktwaarde van derivatencontracten op dagbasis volledig gedekt door onderpand. De beleggingen worden naar behoren gespreid, bijvoorbeeld over verschillende beleggingscategorieën, landen en ondernemingen. Beleggingen in Philips en Signify worden gemedend.
- Risico's worden zo mogelijk beheerst en begrensd.

4.4 Grenzen aan beleggingsbeslissingen

Het Fonds onthoudt zich van, of werkt niet mee aan beleggingstransacties die verboden zijn, bijvoorbeeld op grond van het internationale recht.

4.4.1 Maatschappelijk Bewust Beleggen

Philips Pensioenfonds stelt in het kader van het beleggingsbeleid, het financiële belang van zijn deelnemers voorop. Het Fonds is van mening dat deze verantwoordelijkheid naar zijn deelnemers prima samengaat met het integreren van milieu, sociale en governance (ESG) aspecten in het beleggingsbeleid. Philips Pensioenfonds is een van de ondertekenaars van de United Nations Principles for Responsible Investments (UNPRI). Het UNPRI-netwerk is een internationale groep van beleggers die zich inzetten voor de integratie van ESG in het beleggingsproces. Ook heeft Philips Pensioenfonds het Nederlandse convenant ondertekend voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Daarin zijn richtlijnen opgenomen voor de identificatie van ongewenste negatieve effecten van de bedrijven waarin wordt belegd en hoe deze te adresseren.

Beleid bestaat uit drie pijlers

Het ESG-beleid van Philips Pensioenfonds houdt in het kort in dat het Fonds bij zijn beleggingsbeslissingen rekening houdt met milieu (environment), sociale (social) en goed ondernemingsbestuur (governance) aspecten. Dit beleid sluit aan bij de United Nations Principles for Responsible Investment en de United Nations Global Compact. Het ESG-beleid is geïmplementeerd in alle categorieën waarin Philips Pensioenfonds belegt. Hieronder worden de drie pijlers van het ESG-beleid verder toegelicht:

1. Uitsluiting

Philips Pensioenfonds wenst niet te beleggen in bedrijven die zijn betrokken bij de productie van controversiële wapens. Dit zijn wapens die geen onderscheid maken tussen militaire en civiele doelen en vaak vele jaren na afloop van een conflict nog slachtoffers maken.

Daarnaast belegt Philips Pensioenfonds niet in bedrijven die zijn betrokken bij de productie van tabak.

Ook kan het Fonds besluiten niet te beleggen in ondernemingen die niet voldoen aan de UN Global Compact-principes. Voordat een onderneming uitgesloten wordt, wordt eerst een dialoog (zie pijler 3) met de betreffende onderneming gevoerd. Indien met deze dialoog niet het gewenste resultaat wordt bereikt, kan het Fonds besluiten om deze onderneming uit te sluiten op basis van schendingen van de UN Global Compact-principes.

Ten slotte belegt het Fonds niet in staatsobligaties van landen waartegen substantiële internationale sancties zijn afgekondigd (waaronder begrepen sancties tegen personen die deel uitmaken van de regering) en van landen die significant achterblijven op ESG-gebied.

Het Fonds stelt jaarlijks een lijst van uitgesloten beleggingen vast. Hierbij maakt het Fonds gebruik van data van toonaangevende leveranciers.

2. Meten ESG-gehalte

Het Fonds heeft zich ten doel gesteld om alle beleggingen periodiek te beoordelen op criteria zoals milieu, mensenrechten, arbeidsomstandigheden en goed ondernemingsbestuur. Op basis van extern onderzoek van diverse leveranciers meet het Fonds op deze manier het ESG-gehalte van de verschillende portefeuilles. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de tien principes van de UN Global Compact. Momenteel wordt dit uitgevoerd voor alle aandelen, staatsobligaties, bedrijfsobligaties en indirect onroerend goed portefeuilles.

Daarnaast is klimaatverandering geïdentificeerd als een systeemrisico met grote maatschappelijke impact. Vanwege de complexiteit van dit probleem is het niet eenvoudig beleid te ontwikkelen om rekening te houden met de effecten hiervan. Het Fonds meet daarom eerst periodiek de CO2 voetafdruk van de portefeuille en voert scenariotesten uit om de effecten voor de portefeuille in kaart te brengen.

3. Dialoog met achterblijvers

Het periodiek vaststellen van het ESG-gehalte van de portefeuilles stelt het Fonds vervolgens in staat om achterblijvers te identificeren. Ondernemingen die bijvoorbeeld schendingen van één of meer Global Compact-principes kennen, komen in aanmerking voor dialoog oftewel engagement. Als deze zogenoemde Global Compact-engagement niet leidt tot de gewenste verandering, kan worden besloten om deze onderneming op de uitsluitingslijst te plaatsen (zie pijler 1). Bij de gevoerde dialoog wordt eveneens gebruikgemaakt van het stemrecht dat Philips Pensioenfonds heeft als aandeelhouder in vele ondernemingen. Philips Pensioenfonds geeft elk kwartaal informatie over de uitvoering van het engagementbeleid op de website van het Fonds.

Naast engagement maakt het Fonds tevens gebruik van zijn stemrecht als aandeelhouder. De uitvoering van het stembeleid is, net als de uitvoering van de beleggingen, overgedragen aan zijn vermogensbeheerder. De vermogensbeheerder brengt namens Philips Pensioenfonds stemmen uit op zoveel mogelijk aandeelhoudersvergaderingen wereldwijd. Philips Pensioenfonds blijft uiteraard eindverantwoordelijk voor het stemmen en ziet erop toe dat dit op de juiste wijze gebeurt. Philips Pensioenfonds geeft elk kwartaal informatie over de uitvoering van het stembeleid op de website van het Fonds.

En tenslotte kan het Fonds besluiten om deel te nemen aan zogenaamde class actions, waarbij ondernemingen door een collectief van beleggers worden aangesproken op hun gedrag via gerechtelijke procedures.

4.5 Kosten

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt het Fonds geen andere kosten dan die redelijk zijn in relatie tot de samenstelling van de beleggingen en de omvang van het beheerd vermogen. Het Fonds hanteert als uitgangspunt het gebruik van flat fees gerelateerd aan de omvang van het vermogen om alignment tussen het Fonds en de vermogensbeheerder te bevorderen. De hoogte van de kosten wordt periodiek getoetst aan externe vergelijkingsmaatstaven, om een objectieve beoordeling over de redelijkheid te krijgen.

5. Risicobeheersing

5.1. Beheersing financiële risico's

Voor het financiële risico op pensioenfondsniveau wordt op kwartaalbasis de haalbaarheid van de ambitie en de aanvaardbaarheid van de risico's gemeten en gerapporteerd aan het Algemeen Bestuur. Dit kan aanleiding zijn tot het overwegen van beleidsaanpassingen c.q. het evalueren van de ambitie. Financiële risico's op het niveau van de beleggingsportefeuille, rente-, matching-, markt-, krediet- en liquiditeitsrisico's, worden maandelijks gemeten en getoetst aan de gestelde normen en kunnen leiden tot het bijsturen van de beleggingsportefeuille door de externe beheerder.

5.2. Beheersing operationele risico's

De operationele risico's (zijnde de risico's bij uitvoering van feitelijke werkzaamheden) op het vlak van vermogensbeheer worden periodiek geïdentificeerd. Vervolgens wordt regelmatig getoetst of de op deze risico's afgestemde beheersmaatregelen (die de betreffende risico's moeten verkleinen) aanwezig zijn en ook werken. Op het vlak van vermogensbeheer is onder meer van belang de beheersing van operationele risico's rond de uitvoering van de ALM-analyses, het opstellen en actueel houden van de vermogensbeheerovereenkomst en het monitoren van de naleving van de beleggingsrichtlijnen door de Master Manager en sub-managers. Daarnaast controleert een externe accountant jaarlijks of de door de externe vermogensbeheerders (Master Manager en sub-managers) genomen beheersmaatregelen een redelijke mate van zekerheid bieden dat zij de beheersing opleveren die beoogd wordt. Op basis van deze ISAE-rapportages wordt overleg gevoerd met de Master Manager en worden waar nodig afspraken gemaakt over door te voeren verbeteringen.

Het Fonds heeft een incidentenbeleid dat mede voor het vermogensbeheer geldt. Belangrijkste doel van het incidentenbeleid is het systematisch verkrijgen van inzicht in opgetreden incidenten, het beheerst afhandelen van incidenten en het nemen van maatregelen gericht op het aanpakken van de oorzaak van de incidenten. Incidenten

worden op systematische en accurate wijze vastgelegd en in voorgeschreven gevallen gemeld aan DNB.

5.3. Beheersing integriteitsrisico's

Het Fonds heeft risico's voor de integriteit geïdentificeerd en op basis daarvan beleid geformuleerd en maatregelen getroffen om deze risico's te beheersen. De integriteit van de bij het Fonds en de bij de externe vermogensbeheerders werkzame personen wordt onder andere gewaarborgd door het hebben van en controleren op de naleving van gedragscodes, regelingen ter voorkoming van belangenconflicten, maatregelen ter voorkoming van fraude en klokkenluidersregelingen.

Binnen de Master Manager van het Fonds worden op basis van een gestructureerd raamwerk de risico's van witwassen, terrorismefinanciering, omkoping, fraude en het niet naleven van economische sancties beheerst. Belangrijke pijlers binnen dit raamwerk zijn ondermeer beleid en procedures, risico assessments en monitoring van risico indicatoren. Daar waar de Master Manager vermogensbeheer activiteiten uitbesteedt aan andere beheerders wordt periodiek een Operational Due Dilligence uitgevoerd waarin voornoemde integriteitsrisico's worden meegenomen.